

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 372/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s. r. o., Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti JUDr. Miroslav Bobák, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cpr 8/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cpr 8/2013 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I sa **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cpr 8/2013 konal bez zbytočných prietahov.
3. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie **3 500 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cpr 8/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 372/2021-11 z 21. septembra 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie.

3. Zo sťažovateľom predneseného skutkového stavu a priložených dôkazov vyplýva, že v namietanom konaní podal 30. augusta 2013 návrh (žalobu), ktorým sa domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 Cpr 8/2013 z 27. septembra 2016 (ďalej len „rozsudok“) rozhodol tak, že výpoveď z pracovného pomeru sťažovateľa je neplatná. Konajúci súd následne strany konania informoval o predĺžení lehoty na vyhotovenie a doručenie rozsudku, ktorý bol sťažovateľovi doručený 27. decembra 2016. Po tom, ako sťažovateľ 9. marca 2017 požiadal okresný súd o vyznačenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku, konajúci súd mu 11. apríla 2017 oznámil, že žalovaný 13. decembra 2016 podal proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie. Predmetné odvolanie bolo sťažovateľovi doručené 28. apríla 2017 a sťažovateľ 9. mája 2017 doručil okresnému súdu svoje vyjadrenie k odvolaniu, na ktoré reagoval žalovaný replikou doručenou všeobecnému súdu 24. júla 2017. K tvrdeniam žalovaného sa sťažovateľ vyjadril v odvolacej duplike, ktorú doručil okresnému súdu 12. septembra 2017.

4. Pokiaľ ide o nasledujúci priebeh napadnutého konania, sťažovateľ uvádza, že 4. januára 2021 sa telefonicky informoval o stave konania a zo strany okresného sudu mu bolo oznámené, že súdny spis v jeho právnej veci ešte nebol predložený odvolaciemu súdu. Z uvedeného dôvodu 5. januára 2021 adresoval predsedovi súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, o ktorej okresný súd rozhodol až po opakovanom predĺžení lehoty na jej vybavenie. Z písomnosti okresného súdu označenej ako „*Upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti*“ č. k. 1 SprV 21/2021 z 12. mája 2021 (ďalej len „upovedomenie“) vyplýva dôvodnosť podanej sťažnosti, pretože „*súd vo veci nekonal bezodkladne, a to v období od 17.10. 2017 do 06. 05. 2021*“. Vykonaným šetrením okresný súd zistil, že právna vec sťažovateľa bola zákonnej sudkyňi opakovane predkladaná (18. októbra 2017, 23. mája 2018 a 16. septembra 2020, pozn.) na posúdenie vykonania opravy rozsudku v časti absentujúceho odôvodnenia, čím došlo k predĺženiu konania. V závere upovedomenia okresný súd sťažovateľa informoval, že jeho právna vec bude bezodkladne predložená Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podanom odvolaní a vzhľadom na výrazné obdobie nečinnosti bola rozhodnutím predsedu okresného súdu zaradená medzi sledované veci s režimom kontroly úkonov v spise každé tri mesiace. Prílohou zaslaného upovedomenia bolo aj vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá uviedla, že v dôsledku personálnej poddimenzovanosti a zmien asistentiek v civilnom oddelení, ako aj presťahovaním súdnych spisov do iných kancelárií súdu došlo omylom k založeniu súdneho spisu sťažovateľa a jeho nepredloženiu odvolacieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Na podklade chronológie uskutočnených úkonov v namietanom konaní a s dôrazom na upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti sťažovateľ zdôrazňuje, že v jeho právnej veci nie je ku dňu podania ústavnej sťažnosti stále právoplatné rozhodnuté.

6. S odkazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu sťažovateľ poukazuje na účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a uvádza aj vlastné hodnotenie rozhodných kritérií pri posudzovaní prietáhov v konaní. Podľa jeho názoru predmet napadnutého konania nepredstavuje zložitú vec a náročnosť nevyplýva ani z prípravy konania, ktorá smerovala k vydaniu súdneho rozhodnutia. K svojmu správaniu uviedol, že k vzniku prietáhov žiadnym spôsobom neprispel a neexistuje ani žiadna okolnosť, ktorú by bolo možné osobitne pričítať na ťarchu jeho osoby. Zdôrazňuje, že okresný súd po dobu viac ako troch rokov nevykonal v napadnutom konaní žiadny úkon, ktorý by smeroval k odstráneniu jeho právnej neistoty, a preto vyjadruje presvedčenie, že konaním okresného súdu, osobitne vo veci predloženia súdneho spisu krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní proti rozsudku, došlo k bezdôvodným prietahom, ktorých závažnosť znásobuje aj skutočnosť, že v prejednávanej veci ide o individuálny pracovnoprávny spor. V nadväznosti na prednesené tvrdenia sťažovateľ odôvodnil výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

7. Okresný súd vo svojom vyjadrení potvrdil dôvodnosť sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal predsedovi súdu (bod 4 tohto nálezu) a v súvislosti s namietaným tvrdením sťažovateľa o nepredložení súdneho spisu krajskému súdu na konanie o podanom odvolaní uviedol, že pri predložení opravného prostriedku odvolaciemu súdu nekonal bezodkladne, a to v období od 17. októbra 2017 do 6. mája 2021 (pri vymedzení označeného obdobia okresný súd odkázal na upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti – bod 4 tohto nálezu, pozn.). Okresný súd ďalej informoval, že súdny spis 7. júla 2021 predložil odvolaciemu súdu a spisový materiál mu bol vrátený späť 4. augusta 2021, a to spolu s uznesením krajského súdu č. k. 8 CoPr 5/2021-205 z 22. júla 2021, ktorým odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, pričom nový termín súdneho pojednávania okresný súd nariadil na 29. november 2021. V závere svojho vyjadrenia okresný súd rozporoval výšku sťažovateľom požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú považuje za neprimeranú a nedostatočne odôvodnenú, a preto požiadal, aby v prípade zistenia zbytočných prietáhov v napadnutom konaní ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v požadovanej výške nepriznal.

III.2. Replika sťažovateľa:

8. Sťažovateľ sa k tvrdeniam okresného súdu nevyjadril, a to aj napriek tomu, že ho ústavný súd vyzval na prednesenie svojej repliky.

9. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania vrátane ich príloh a súdneho spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je založená na jeho tvrdení, že k porušeniu týchto práv došlo nečinnosťou a nesústreďeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04, I. ÚS 250/2020).

12. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa osoba obrátila na súd so žiadosťou o rozhodnutie.

13. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 272/04, III. ÚS 130/2020, I. ÚS 250/2020, I. ÚS 305/2021) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokovanej veci a jej význam pre sťažovateľa.

15. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú uznávanú zásadu, podľa ktorej určenie či pracovný pomer trvá a posúdenie nároku sťažovateľa z neplatného skončenia pracovného pomeru predpokladá osobitnú pozornosť venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu súdu. Pracovnoprávne spory si preto vyžadujú zvýšenú

starostlivosť súdu o naplnenie účelu súdneho konania (I. ÚS 541/2020), čo súčasne implikuje výsledok, že priebeh namietaného konania sa v rámci ústavnoprávneho prieskumu musí posudzovať prísnejšie (m. m. II. ÚS 32/02, IV. ÚS 82/02, III. ÚS 204/2021).

16. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že namietané konanie nie je možné hodnotiť ako právne zložité, keďže pracovnoprávne spory predstavujú štandardnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov a právna alebo faktická zložitosť sťažovateľovej veci nie je žiadnym spôsobom indikovaná ani zo strany okresného súdu. Hodnotením tohto kritéria ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka namietaného konania nie je ovplyvnená zložitosťou veci.

17. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietáhoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že z obsahu predloženého súdneho spisu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by v súvislosti s doterajšou dĺžkou namietaného konania bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa a opozitné tvrdenie nevyplýva ani z obsahu vyjadrenia okresného súdu k posudzovanej ústavnej sťažnosti. Práve naopak, sťažovateľ na výzvy súdu reagoval včas, konajúcemu súdu poskytol potrebnú súčinnosť, bol prítomný na súdnych pojednávaníach a pre pretrvávajúcu nečinnosť okresného súdu podal predsedovi súdu aj sťažnosť na prietahy v konaní (bod 4 tohto nálezu, pozn.).

18. Ústavný súd napokon hodnotil aj samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ 30. augusta 2013 doručil okresnému súdu návrh (žalobu), ktorým sa domáhal určenia neplatnosti výpovede z pracovnoprávneho pomeru a okresný súd až výzvou datovanou 14. marca 2014 vyzval žalovaného, aby sa k podanej žalobe vyjadril. Následne súd vykonal dokazovanie, uskutočnil niekoľko súdnych pojednávaní a 27. septembra 2016 bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd určil, že výpoveď žalovaného daná sťažovateľovi je neplatná. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný 16. decembra 2016 odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril v podaní doručenom okresnom súdu 9. mája 2017. Odvolacia replika žalovaného bola všeobecnému súdu doručená 24. júla 2017 a sťažovateľ svoju odvoláciu dupliku doručil okresnému súdu 12. septembra 2017. Okresný súd ostal v ďalšom konaní nečinný, a preto sťažovateľ podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podal 5. januára 2021 predsedovi súdu sťažnosť, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná (body 4 a 7 tohto nálezu). V súvislosti s podaným odvolaním okresný súd 7. mája 2021 vyhotovil predkladaciu správu a súdny spis 7. júla 2021 predložil krajskému súdu, ktorý uznesením č. k. 8 CoPr 5/2021-205 z 22. júla 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

19. Bez potreby podrobnej analýzy jednotlivých úkonov uskutočnených okresným súdom v napadnutom konaní je pre ústavný súd podstatné, že po uskutočnení pokynu, ktorý vyššia súdna úradníčka 16. októbra 2017 adresovala kancelárii súdu (písomnosť obsahuje pokyn vyššej súdnej úradníčky, aby bol súdny spis predložený zákonnej sudkyňi, a to vzhľadom na podanie žalobcu nachádzajúce sa v spise na č. l. 187 a v súvislosti s vydaním opravného uznesenia, pozn.), okresný súd uskutočnil ďalší úkon až 7. mája 2021, keď bola vyhotovená predkladacia správa v súvislosti

s podaným odvolaním žalovaného. V namietanom konaní sa tak vyskytlo obdobie takmer štvorročnej absolútnej nečinnosti okresného súdu, a to od 17. októbra 2017 do 6. mája 2021.

20. Okrem existencie nečinnosti v napadnutom konaní sa postup okresného súdu vyznačuje aj nesústredenosťou, a to v súvislosti s obsahom a vyhotovením rozsudku, ktorým všeobecný súd rozhodol o sťažovateľovej žalobe. Napriek tomu, že v dôsledku pracovnej vyťaženia zákonnej sudkyne bol rozsudok okresného súdu na jej žiadosť vyhotovený až v predĺženej lehote (lehota na vyhotovenie rozsudku bola predĺžená do 26. novembra 2016, pozn.), z uznesenia krajského súdu vyplýva, že odvolaním napadnutý rozsudok neobsahuje právne posúdenie zisteného skutkového stavu, a teda vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých okresný súd žalobe sťažovateľa vyhovel. Podľa krajského súdu z priebehu napadnutého konania a uskutočnených úkonov nemožno ani pri maximálnej snahe konštatovať, že absencia dôvodov (odvolací súd chcel pravdepodobne uviesť slovo „odôvodnenia“, pozn.) napadnutého rozsudku bola len dôsledkom chyby v písaní alebo inej zrejmej neúmyselnej nesprávnosti, pričom ani prípadná náprava písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku nemôže zmeniť výsledok odvolacieho konania, najmä keď riadny návrh na vydanie opravného uznesenia nebol podaný. Navyše, aj keď návrh na vydanie opravného uznesenia nebol podaný, podľa ústavného súdu nesústredenosť postupu okresného súdu pri vyhotovovaní písomnej podoby odvolaním napadnutého rozsudku potvrdzuje aj skutočnosť, že okresný súd k oprave vydaného rozsudku nepristúpil podľa § 224 CSP *ex officio*, a to aj napriek tomu, že podľa upovedomenia [bod 4 tohto nálezu, (dátumy opakovaného predloženia uvedené v označenom upovedomení ústavný súd z obsahu predloženého súdneho spisu nezistil), pozn.] bol spisový materiál zákonnej sudkyňi opakovane predkladaný na posúdenie vykonania opravy rozsudku v časti absentujúceho odôvodnenia.

21. V kontexte uvedeného ústavný súd pripomína, že zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho nesústredenou a neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty strán sporu (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08, I. ÚS 269/2021).

22. Nad rámec uvedeného a v nadväznosti na argumentáciu okresného súdu, že k oneskoreniu predloženia súdneho spisu odvolaciemu súdu prispeli personálna poddimenzovanosť a nesprávne založenie spisového materiálu (bod 4 tohto nálezu, pozn.), ústavný súd dáva do pozornosti, že aj keď predmetné tvrdenia okresného súdu môžu vychádzať z objektívneho stavu, na strane druhej opakovane pripomína, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020, I. ÚS 363/2020). Predstavené tvrdenia okresného súdu preto nebolo možné akceptovať.

23. V konklúzii už prezentovaných skutočností ústavný súd uzatvára, že v prípade sťažovateľa nepochybne došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Prikázanie okresnému súdu konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

24. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti nežiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov.

25. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 označeného zákona neustanovuje inak. Z uvedeného vyplýva, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti najmä petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnajú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd (I. ÚS 514/2020).

26. V korelácii uvedených skutočností ústavný súd výnimočne pristúpil k využitiu zákonnej predikcie (§ 45 zákona o ústavnom súde), a to najmä v záujme náležitého poskytnutia ústavnoprávnej ochrany namietaným právam sťažovateľa, pričom v danej súvislosti osobitne prihliadol na predmet napadnutého konania, ako aj na sťažnostnú argumentáciu. Napriek tomu, že sťažovateľ na viacerých miestach ústavnej sťažnosti uvádza len pomerne všeobecné právno-teoretické vymedzenie účelu práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, na strane druhej z predstaveného odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ale najmä zo správania samotného sťažovateľa, ktorý predsedovi okresného súdu podal sťažnosť na prietahy v konaní (bod 4 tohto nálezu, pozn.) a okresnému súdu počas doterajšieho trvania namietaného konania poskytoval potrebnú súčinnosť (bod 17 tohto nálezu, pozn.), možno dôvodne predpokladať primárny záujem sťažovateľa, aby v jeho právnej veci bolo čo najskôr právoplatne rozhodnuté. Na podklade uvedeného a v spojení s vlastným zistením ústavného súdu, že v prejednávanej právnej veci sťažovateľa nebolo ešte okresným súdom právoplatne rozhodnuté, avšak okresný súd už určil termín súdneho pojednávania, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

27. Okrem vyslovenia porušenia svojich práv sťažovateľ v sťažnostnom návrhu požaduje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur. Svoj návrh odôvodňuje najmä predmetom a neprimeranou dobou trvania napadnutého konania (bod 6 tohto nálezu, pozn.).

28. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Vzhľadom na obdobie absolútnej nečinnosti, ako aj neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní (body 19 a 20 tohto nálezu, pozn.), s prihliadnutím na predmet namietaného konania, význam rozhodnutia pre sťažovateľa a skutočnosť, že okresný súd po vrátení súdneho spisu z krajského súdu už 27. septembra 2021 nariadil termín súdneho pojednávania na 29. november 2021 (uvedené pojednávanie bolo pravdepodobne v dôsledku predloženia súdneho spisu ústavnému súdu odročené a nový termín okresný súd určil na 9. marec 2022, pozn.), ústavný súd považoval priznanie sumy 3 500 eur za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 460,90 eur s DPH (bod 4 výroku tohto nálezu).

31. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Priznal náhradu za dva právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2021 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 181,17 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušalom 10,87 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 192,04 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2021, t. j. za dva úkony sumu 384,08 eur. Ústavný súd priznanú odmenu zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 76,82 eur, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcovi sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu